

Folkhälsomyndigheten

Socialdepartementet

Regeringskansliet
103 33 Stockholm

Handläggare
Ellen Wolff

010-205 20 47
ellen.wolff@folkhalsomyndigheten.se

Diarienummer
03844-2015

Ert diarienummer
S2015/06302/FS

Datum
[2016-02-02]

Sida
1(3)

Folkhälsomyndighetens remissyttrande över Remiss SOU 2015:76 Ett tandvårdsstöd för alla - fler och starkare patienter samt Tandvårds- och läkemedelsförmånsverkets delredovisning Uppdrag att säkerställa tillgång till en prisjämförelsetjänst för tandvård (S2015/06302/FS).

Folkhälsomyndigheten har beretts tillfälle att inkomma med synpunkter angående rubricerad remiss och har följande att anföra:

Remiss SOU 2015:76 Ett tandvårdsstöd för alla - fler och starkare patienter

Sammanfattning

Folkhälsomyndigheten instämmer i huvudsak med de författningsförslag och förslag från utredningen som föreslås i remiss SOU 2015:76.

Folkhälsomyndigheten ställer sig positiv till förslaget om att erhålla ett uppdrag om mun- och tandhälsans bestämningfaktorer för att integrera munhälsa i folkhälsoarbetet. Mun- och tandhälsa påverkas bland annat av individens socioekonomiska status och levnadsvanor, såsom alkoholkonsumtion, tobaksbruk och kost, och är en central del av folkhälsan. Det innebär att god mun- och tandhälsa utifrån Folkhälsomyndighetens perspektiv är en viktig komponent i ett förebyggande arbete för ökad folkhälsa och minskade skillnader i hälsa.

Avsnitt 1. Författningsförslag

1.3 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2008:193) om statligt tandvårdsstöd
4 § Att det allmänna tandvårdsbidraget justeras enligt de förändringar som har skett i prisbasbeloppet sedan 2008 är önskvärt. Folkhälsomyndigheten ställer sig dock frågande till om det är lämpligt att använda summor, och anser att det istället borde uttryckas, i likhet med 5 §, i relation till prisbasbeloppet.

Avsnitt 15. Fler och starkare tandvårdspatienter

Folkhälsomyndigheten vill ytterligare understryka viken av utredningens förslag om att tillsätta en utredning som har i uppdrag att genomföra en översyn av möjligheterna att utforma ett bättre

och mer enhetligt konsumentskydd för patienter i vuxentandvården (avsnitt 15.3.6.). Ett starkt konsumentskydd är centralt för att tandvården ska utvecklas.

Det bör finnas incitament för vårdgivare att anmäla sig till prisjämförelsetjänsten, likt förslaget att anslutning till prisjämförelsetjänsten bör göras obligatorisk för de vårdgivare som vill ansluta sig till Försäkringskassans system för det statliga tandvårdsstödet.

Avsnitt 18. Vägar till en bättre mun- och tandhälsa och en mer hälsofrämjande tandvård
Folkhälsomyndigheten ställer sig positiv till förslaget om att få i uppdrag att ta fram ett underlag som redogör för kunskapsläget när det gäller mun- och tandhälsans bestämningsfaktorer, som en grund för hur arbetet med att främja munhälsan kan integreras i det bredare folkhälsoarbetet. Folkhälsomyndigheten anser också att ett system för att följa utvecklingen av tandhälsan över tid, kopplat till dess bestämningsfaktorer, vore önskvärt.

Folkhälsomyndigheten vill också understryka vikten av förebyggande insatser för tandhälsa som ett sätt att stärka folkhälsan.

Uppdrag att säkerställa tillgång till en prisjämförelsetjänst för tandvård (S2015/06302/FS)

Sammanfattning

Folkhälsomyndigheten instämmer i huvudsak med de förslag som läggs fram i delredovisningen. För att minska den asymmetriska information mellan vårdgivare och vårdtagare (patienter) som råder på tandvårdsmarknaden finns ett behov av insatser som stärker patientens ställning och bidrar till en mer jämlik vård. Lättillgänglig vårdinformation och möjligheter till prisjämförelse mellan mottagningar är exempel på sådana insatser. Vi har dock ett antal kommentarer på förslagen.

Generellt anser Folkhälsomyndigheten att den insats som föreslås i delredovisningen har stora möjligheter att påverka patienters vårdval i dess initiala skede, alltså vid ett första besök. Det kan då vara troligt att patienter jämför olika mottagningar mot varandra, både vad gäller priser och patientbedömd kvalitet. Eftersom patienten inte har tillräcklig information att avgöra hur mycket eller vad för slags vård hen behöver ens efter en första undersökning finns det emellertid risk för att patienten inte söker ytterligare information om priser, utan fortsätter gå till samma mottagning. Detta undergräver syftet med prisjämförelsetjänsten.

Avsnitt 3. Framtida möjligheter för prisjämförelsetjänst

Huvudsakligen anser Folkhälsomyndigheten att TLV:s uppdrag om att säkerställa tillgång till en prisjämförelsetjänst för tandvård kommer att stärka patienternas ställning på tandvårdsmarknaden. En sådan tjänst bör minska den asymmetriska informationen på marknaden och leda till en mer jämlik vård.

En oförutsedd (oväntad) effekt som inte tas upp i avsnitt 3.3.1., och som bör beaktas, är risken att vårdgivare har incitament att sätta låga priser vid basundersökning, och högre priser vid följande behandlingar och åtgärder. Detta eftersom en patient inte själv kan avgöra hur mycket vård eller vad för slags vård som hen behöver innan hen har varit på en första undersökning.

Sannolikheten att patienten efter ett initialt besök kommer byta vårdgivare, bedömer Folkhälsomyndigheten inte som hög. För att överkomma det problemet, kan en "faktor" (likt den beskriven i avsnitt 3.3.3.) beräknas över alla, till Försäkringskassan, inrapporterade åtgärder, och uppges för varje vårdgivare. Det bör också finnas enkla sätt att jämföra det sammanlagda priset av flera åtgärder, exempelvis i form av färdiga "åtgärdspaket", eftersom det kan vara svårt för patienter att själva hitta alla koder för de olika åtgärderna.

TLV föreslår att en bedömning av vårdens kvalitet ska finnas tillgänglig i samband med prisjämförelsetjänsten, genom att Socialstyrelsen genomför en årlig enkät för att mäta patientbedömd kvalitet på mottagningsnivå i tandvården. Folkhälsomyndigheten ställer sig frågande till hur sådan enkät ska genomföras för att undvika att resultaten blir snedvridna, eftersom det är möjligt att exempelvis missnöje blir ett starkt incitament till att besvara enkäten.

Prisjämförelsen föreslås ske med två eller tre olika mått: eget pris rapporterat från vårdgivaren, median av inrapporterat pris till Försäkringskassan samt referenspris. Folkhälsomyndigheten föreslår att det i samband med referenspriser även finns en förklarande text, alternativt länk till förklarande text, om hur högkostnadsskyddet fungerar i Sverige och exempel på vad patienten behöver betala givet olika nivåer i högkostnadsskyddet och olika vårdgivarpriser om de skiljer sig från referenspriserna. Detta för att ytterligare stärka patientens ställning och kunskap om högkostnadsskyddet för tandvård och bidra till en mer jämlik vård.

I avsnitt 3.4. redogörs för hur säkerställandet av pristjänst från 2016 och framåt ska genomföras. Folkhälsomyndigheten ställer sig positiv till TLV:s ambition att under ett tidigt skede involvera slutanvändarna och övriga intressenter i upphandlingen.

Avsnitt 4. Förslag till genomförande och framtida hantering

Folkhälsomyndigheten har inga kommentarer.

Beslut om detta yttrande har fattats av generaldirektör Johan Carlson. I den slutliga handläggningen har avdelningschefen Anders Tegnell, avdelningschef Anna Bessö, biträdande chefsjurist Bo Granath och enhetschefen Lisa Brouwers deltagit. Ellen Wolff, utredare, har varit föredragande.

Enligt Folkhälsomyndighetens beslut,

Ellen Wolff